

**Z A K O N**  
**O SUDOVIIMA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE**

**GLAVA I. OPĆE ODREDBE**

Članak 1.  
**Sadržaj Zakona**

Ovim se Zakonom uređuje: ustrojstvo, nadležnost, financiranje, pravosudna uprava i druga pitanja od značenja za ustroj i funkcioniranje općinskih sudova, kantonalnih sudova i Vrhovnoga suda Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vrhovni sud Federacije).

Članak 2.  
**Sudbena vlast**

Sudovi provode sudbenu vlast u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).

Članak 3.  
**Neovisnost**

Sudovi su samostalni i neovisni od zakonodavne i izvršne vlasti.  
Nitko ne smije utjecati na neovisnost i nepristranost suca pri odlučivanju u predmetima koji su mu dodijeljeni u rad.

Članak 4.  
**Osnivanje sudova**

Sudovi se osnivaju i ukidaju ovim Zakonom.

Članak 5.  
**Zaštita prava**

Sudovi štite prava i slobode zajamčene ustavima Bosne i Hercegovine, Federacije i kantona i Zakonom, te osiguravaju ustavnost i zakonitost.  
Sudovi u svome radu postupaju nepristrano, pravodobno i učinkovito.

Članak 6.  
**Preispitivanje sudskih odluka**

Sudsku odluku može preispitivati samo nadležni sud povodom pravnih lijekova u postupku propisanom Ustavom ili Zakonom.

Članak 7.  
**Obveznost sudskih odluka**

Odluke svih sudova u Bosni i Hercegovini obvezujuće su na teritoriju Federacije.

Članak 8.  
**Javnost i transparentnost**

Rad sudova je javan, ukoliko Zakonom nije drukčije propisano.

Transparentnost rada Suda osigurava se javnom raspravom u postupcima pred sudovima, objavom sastava suda te davanjem obavijesti javnosti o tijeku sudskog postupka, pod uvjetima predviđenim Zakonom. Transparentnost se može ostvarivati i objavom sudačkih odluka i drugih obavijesti od interesa za javnost.

#### Članak 9. **Sastav sudova**

Sudovi sude kao suci pojedinci ili u vijećima sudaca, odnosno u vijećima sudaca i sudaca porotnika, a u određenim slučajevima, predviđenim Zakonom, mogu postupati i odlučivati i stručni suradnici.

Sastav sudačkoga vijeća određuje se Zakonom.

Ako Zakonom nije drukčije propisano, Vrhovni sud Federacije sudi u vijećima sastavljenim od tri suca, a u vijećima sastavljenim od pet sudaca kada odlučuje o pravnim lijekovima protiv odluka svojih vijeća.

#### Članak 10. **Službeni jezici**

Službeni jezici koji se koriste u sudovima su bosanski, hrvatski i srpski, a službena pisma su latinica i ćirilica.

Sud vodi postupak i donosi odluke na jeziku kojim se služi sudac u postupku ili jeziku koji odredi predsjednik vijeća, s tim što će se stranci, na njezin zahtjev, osigurati prijevod na ročištu ili prijevod odluke Suda na jezik kojim se stranka služi u postupku, i to u kaznenom postupku na trošak Suda, a u svim ostalim postupcima na trošak stranke. Stranke mogu upućivati Sudu podneske na bilo kojem od službenih jezika.

#### Članak 11. **Službene iskaznice**

Sucima se izdaju službene iskaznice.

Visoko sudačko i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Visoko sudačko i tužiteljsko vijeće) propisuje obrasce i izgled službene iskaznice, a izdaje ih Federalno ministarstvo pravde.

#### Članak 12. **Sudačka toga**

Suci u tijeku suđenja i prigodom javne objave odluka nose togu.

Visoko sudačko i tužiteljsko vijeće propisuje korištenje i izgled sudačke toge, a Federalno ministarstvo pravde osigurava njezinu nabavku i raspodjelu.

#### Članak 13. **Oznake pripadnosti**

Suci i službenici Suda ne smiju ispoljavati bilo kakvu vjersku, političku, nacionalnu ili drugu pripadnost za vrijeme obavljanja službenih dužnosti.

Oznake vjerske, političke, nacionalne ili druge pripadnosti ne smiju se isticati na sudskoj zgradi ili u prostorijama Suda.

Zabrana iz stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na stranke i treće osobe.

#### Članak 14. **Pečat**

Sudovi imaju pečat, sukladno Zakonu.

#### Članak 15. **Suradnja i pravna pomoć**

Sudovi su dužni surađivati međusobno, kao i s organima vlasti i stranim sudovima.

U predmetima iz svoje nadležnosti sudovi pružaju pravnu pomoć drugim sudovima u Bosni i Hercegovini, sukladno Zakonu.

Organi vlasti i pravne osobe koji provode javne ovlasti dužni su sudovima, na njihov zahtjev, pravodobno dostaviti spise, isprave i druge podatke potrebne za vođenje sudskog postupka.

Sudovi međunarodnu pravnu pomoć pružaju sukladno međunarodnim dokumentima ili na temelju načela reciprociteta.

## GLAVA II. USTROJSTVO I NADLEŽNOST SUDOVA

### 1. Ustrojstvo i područje djelovanja sudova

#### Članak 16. **Općinski sudovi**

Općinski sudovi osnivaju se za područje jedne ili više općina u kantonu.

#### Članak 17. **Kantonalni sudovi**

Kantonalni sudovi osnivaju se za područje jednoga kantona.

#### Članak 18. **Vrhovni sud Federacije**

Vrhovni sud Federacije je najviši žalbeni sud u Federaciji.

#### Članak 19. **Obavljanje poslova u sjedištu i izvan sjedišta Suda**

Sudovi obavljaju poslove iz svoje nadležnosti u svome sjedištu.

Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, općinski sudovi poslove iz svoje nadležnosti mogu obavljati i izvan svoga sjedišta, u odjeljenjima izvan sjedišta Suda, kao i u drugim mjestima na sudskim danima, sukladno Zakonu.

Vrhovni sud Federacije i kantonalni sudovi poslove iz svoje nadležnosti mogu obavljati izvan svoga sjedišta, iz razloga učinkovitosti, smanjenja troškova ili drugih opravdanih razloga.

## Članak 20.

### **Odjeljenje izvan sjedišta Suda**

Odjeljenje izvan sjedišta Suda osniva se i ukida ovim Zakonom.

Odjeljenje izvan sjedišta Suda trajno je smješteno u mjestu koje se nalazi na području Suda, ali izvan njegova sjedišta.

U odjeljenju izvan sjedišta Suda, Sud u pravilu, obavlja sve poslove iz svoje nadležnosti za područje za koje je odjeljenje osnovano.

Radom odjeljenja izvan sjedišta Suda upravlja predsjednik suda.

Predsjednik suda utvrđuje mjesto vođenja postupka i način utemeljenja sudačkih vijeća u predmetima u kojima broj sudaca raspoređenih u odjeljenju izvan sjedišta Suda nije dovoljan za postupanje po pravilima sudskog postupka. Predsjednik suda dužan je voditi računa o učinkovitosti rada suda i ekonomičnosti sudačkog postupka.

Iznimno od odredaba st. 3. i 5. ovoga članka, predsjednik suda u pojedinačnom predmetu, na zahtjev postupajućeg suca, može iz razloga učinkovitosti, smanjenja troškova ili drugih opravdanih razloga odrediti da se postupak, odnosno pojedine radnje u postupku, vode i izvan mjesta u kome bi se, prema odredbama ovoga članka, vodili.

## Članak 21.

### **Sudski dani**

Sud može odrediti održavanje sudskih dana, radi vođenja postupaka ili obavljanja drugih poslova u mjestima koja se nalaze na području Suda, ali izvan njegova sjedišta, odnosno odjeljenja izvan sjedišta Suda.

Predsjednik suda donosi odluku o mjestu i vremenu održavanja sudskih dana.

Mjesto i vrijeme održavanja sudskih dana objavljuje se na oglasnoj ploči suda, kao i na oglasnoj ploči u zgradi u kojoj se održavaju sudski dani.

## Članak 22.

### **Sjedište i područje općinskih sudova**

#### **Općinski sudovi u Unsko-sanskom kantonu su:**

- 1) Općinski sud u Bihaću za područje općina Bihać i Bosanski Petrovac;
- 2) Općinski sud u Bosanskoj Krupi za područje općina Bosanska Krupa i Bužim. Općinski sud u Bosanskoj Krupi ima odjeljenje izvan sjedišta Suda u Bužimu, za područje općine Bužim;
- 3) Općinski sud u Cazinu za područje općine Cazin;
- 4) Općinski sud u Sanskom Mostu za područje općina Sanski Most i Ključ;
- 5) Općinski sud u Velikoj Kladuši za područje općine Velika Kladuša.

#### **Općinski sud u Posavskom kantonu je:**

Općinski sud u Orašju za područje općina Orašje, Domaljevac-Šamac i Odžak.

#### **Općinski sudovi u Tuzlanskom kantonu su:**

- 1) Općinski sud u Gračanici za područje općina Gračanica i Doboj-Istok;
- 2) Općinski sud u Gradačcu za područje općina Gradačac i Srebrenik. Općinski sud u Gradačcu ima odjeljenje izvan sjedišta Suda u Srebreniku, za područje općine Srebrenik;
- 3) Općinski sud u Kalesiji za područje općina Kalesija, Teočak i Sapna;
- 4) Općinski sud u Tuzli za područje općina Tuzla, Lukavac i Čelić;
- 5) Općinski sud u Živinicama za područje općina Živinice, Banovići i Kladanj. Općinski sud u Živinicama ima odjeljenje izvan sjedišta Suda u Kladnju, za područje općine Kladanj.

**Općinski sudovi u Zeničko-dobojskom kantonu su:**

- 1) Općinski sud u Kaknju za područje općine Kakanj;
- 2) Općinski sud u Tešnju za područje općina Tešanj, Usora i Doboju-Jug;
- 3) Općinski sud u Visokom za područje općina Visoko, Vareš, Olovo i Breza. Općinski sud u Visokom ima odjeljenje izvan sjedišta Suda u Olovu, za područje općine Olovo;
- 4) Općinski sud u Zavidovićima za područje općina Zavidovići i Maglaj. Općinski sud u Zavidovićima ima odjeljenje izvan sjedišta Suda u Maglaju, za područje općine Maglaj;
- 5) Općinski sud u Zenici za područje općine Zenica;
- 6) Općinski sud u Žepču za područje općine Žepče.

**Općinski sud u Bosansko-podrinjskom kantonu – Goražde** je Općinski sud u Goraždu za područje općina Goražde, Pale-Prača i Foča-Ustikolina.

**Općinski sudovi u Srednjobosanskom kantonu su:**

- 1) Općinski sud u Travniku za područje općina Travnik, Vitez, Novi Travnik i Busovača;
- 2) Općinski sud u Bugojnu za područje općina Bugojno, Gornji Vakuf-Uskoplje, Donji Vakuf, Jajce i Dobretići. Općinski sud u Bugojnu ima odjeljenje izvan sjedišta Suda u Jajcu, za područje općina Jajce i Dobretići;
- 3) Općinski sud u Kiseljaku za područje općina Kiseljak, Fojnica i Kreševo.

**Općinski sudovi u Hercegovačko-neretvanskom kantonu su:**

- 1) Općinski sud u Mostaru za područje Grada Mostara i područje općine Čitluk;
- 2) Općinski sud u Konjicu za područje općina Konjic, Jablanica i Prozor-Rama;
- 3) Općinski sud u Čapljini za područje općina Čapljina, Stolac, Neum i Ravno.

**Općinski sudovi u Zapadnohercegovačkom kantonu su:**

- 1) Općinski sud u Širokom Brijegu za područje općina Široki Brijeg i Posušje;
- 2) Općinski sud u Ljubuškom za područje općina Ljubuški i Grude.

**Općinski sud u Kantonu Sarajevo je:** Općinski sud u Sarajevu za područje općina Stari Grad Sarajevo, Centar Sarajevo, Novo Sarajevo, Novi Grad Sarajevo, Ilijaš, Vogošća, Hadžići, Ilidža i Trnovo.

**Općinski sud u Kantonu 10 je:** Općinski sud u Livnu za područje općina Livno, Glamoč, Drvar, Bosansko Grahovo, Tomislavgrad i Kupres. Općinski sud u Livnu ima odjeljenje izvan sjedišta Suda u Drvaru, za područje općina Drvar i Bosansko Grahovo i odjeljenje u Tomislavgradu za područje općina Tomislavgrad i Kupres.

**Članak 23.****Općinski sudovi s gospodarskim odjeljenjima**

U gospodarskim predmetima, općinski sudovi u kojima se osnivaju gospodarska odjeljenja mjesno su nadležni za područje cijeloga kantona.

Gospodarska odjeljenja osnivaju se u Općinskim sudovima u Bihaću, Orašju, Tuzli, Zenici, Goraždu, Travniku, Mostaru, Širokom Brijegu, Sarajevu i Livnu.

**Članak 24.****Općinski sudovi koji obavljaju poslove upisa u registar**

Poslove upisa u registre pravnih osoba obavljaju Općinski sudovi u Bihaću, Orašju, Tuzli, Zenici, Goraždu, Travniku, Mostaru, Širokom Brijegu, Sarajevu i Livnu, za područje cijeloga kantona.

**Članak 25.****Sjedište i područje kantonalnih sudova**

Kantonalni sudovi su:

- 1) Kantonalni sud u Bihaću za područje Unsko-sanskog kantona;
- 2) Kantonalni sud u Odžaku za područje Posavskog kantona;
- 3) Kantonalni sud u Tuzli za područje Tuzlanskog kantona;
- 4) Kantonalni sud u Zenici za područje Zeničko-dobojskog kantona;
- 5) Kantonalni sud u Goraždu za područje Bosansko-podrinjskog kantona - Goražde;
- 6) Kantonalni sud u Novom Travniku za područje Srednjobosanskog kantona;
- 7) Kantonalni sud u Mostaru za područje Hercegovačko-neretvanskog kantona;
- 8) Kantonalni sud u Širokom Brijegu za područje Zapadnohercegovačkog kantona;
- 9) Kantonalni sud u Sarajevu za područje Kantona Sarajevo i
- 10) Kantonalni sud u Livnu za područje Kantona 10.

Članak 26.

### **Sjedište i područje Vrhovnog suda Federacije**

Vrhovni sud Federacije ima sjedište u Sarajevu i nadležan je za područje cijele Federacije.

## **2. Stvarna nadležnost**

Članak 27.

### **Stvarna nadležnost općinskih sudova**

Općinski sud je nadležan:

- 1) U kaznenim predmetima:
  - a) da u prvom stupnju sudi:
    - za kaznena djela za koja je Zakonom propisana kao glavna kazna novčana kazna ili kazna zatvora do 10 godina, ako posebnim zakonom nije određena nadležnost drugoga suda;
    - za kaznena djela za koja je posebnim zakonom određena nadležnost općinskoga suda;
    - za kaznena djela za koja je Sud Bosne i Hercegovine prenio nadležnost na općinski sud;
    - u svim kaznenim postupcima protiv maloljetnika;
  - b) da postupa tijekom istrage i nakon podizanja optužnice, sukladno Zakonu;
  - c) da odlučuje o izvanrednim pravnim lijekovima, kada je to Zakonom predviđeno;
  - d) da odlučuje o brisanju osude i prestanku mjera sigurnosti i pravnih posljedica osude, na temelju sudske odluke i
  - e) da postupa po molbama za pomilovanje, sukladno Zakonu.
- 2) U građanskim predmetima da u prvom stupnju sudi:
  - a) u svim građanskim sporovima i
  - b) u izvanparničnom postupku.
- 3) U gospodarskim predmetima, općinski sudovi koji imaju gospodarska odjeljenja, u prvom stupnju sude:
  - a) u sporovima koji se odnose na prava i obveze po osnovi pravnog prometa roba, usluga, vrijednosnih papira, vlasničkih i drugih stvarnih prava na nekretninama te na prava i obveze proistekle iz vrijednosnih papira, u kojima su obje stranke u postupku pravna osoba ili fizička osoba koja, u svojstvu samostalnoga poduzetnika ili u drugome svojstvu, obavlja gospodarsku ili drugu registriranu djelatnost u obliku osnovnog ili dopunskog zanimanja;

- b) u sporovima koji se odnose na brodove i na plovidbu morem i unutarnjim vodama te u sporovima na koje se primjenjuje plovidbeno pravo, osim sporova o prijevozu putnika;
  - c) u sporovima koji se odnose na zrakoplove te u sporovima na koje se primjenjuje zrakoplovno pravo, osim sporova o prijevozu putnika;
  - d) sporove iz autorskog prava, srodnih prava i prava industrijskog vlasništva;
  - e) sporove nastale povodom djela za koja se tvrdi da predstavljaju nelojalnu konkurenciju ili monopolistički sporazum;
  - f) gospodarske prijestupe i
  - g) u postupku stečaja i likvidacije, sukladno Zakonu, kao i u svim sporovima koji nastanu u tijeku i povodom provođenja postupka stečaja i likvidacije.
- 4) U drugim predmetima:
- a) da provodi ovršni postupak, ako Zakonom nije drukčije propisano;
  - b) da određuje mjere osiguranja, ako Zakonom nije drukčije propisano;
  - c) da rješava u posebnim postupcima, ako Zakonom nije drukčije propisano;
  - d) da obavlja zemljišno-knjižne poslove, sukladno Zakonu;
  - e) da pruža pravnu pomoć sudovima u Bosni i Hercegovini;
  - f) da obavlja poslove međunarodne pravne pomoći, ako Zakonom nije propisano da koje od tih poslova obavlja kantonalni sud;
  - g) da obavlja poslove upisa u registre pravnih osoba i
  - h) da obavlja druge poslove propisane Zakonom.

## Članak 28.

### Stvarna nadležnost kantonalnih sudova

Kantonalni sud je nadležan:

- 1) Prvostupanjska nadležnost
  - a) da sudi za kaznena djela za koja je Zakonom propisana kazna zatvora preko 10 godina ili dugotrajni zatvor, ako Zakonom nije propisana nadležnost drugoga suda;
  - b) da postupa u tijeku istrage i nakon podizanja optužnice, sukladno Zakonu;
  - c) da sudi za kaznena djela za koja je Sud Bosne i Hercegovine prenio nadležnost na kantonalne sudove i
  - d) da odlučuje u svim upravnim sporovima, kao i o zahtjevima za zaštitu sloboda i prava utvrđenih Ustavom, ako su takve slobode i prava povrijeđeni konačnim pojedinačnim aktom ili radnjom službene osobe u organima uprave, odnosno odgovorne osobe u poduzeću, ustanovi ili drugoj pravnoj osobi, kada za zaštitu tih prava nije osigurana druga sudska zaštita.
- 2) Drugostupanjska nadležnost
  - a) da odlučuje o žalbama protiv odluka općinskih sudova;
  - b) da odlučuje o drugim redovnim i izvanrednim pravnim lijekovima, ako je to određeno Zakonom.
- 3) Ostalo
  - a) da rješava o sukobu mjesne nadležnosti između općinskih sudova sa područja kantona;
  - b) da odlučuje o prijenosu mjesne nadležnosti sa jednog općinskog suda na drugi općinski sud na području kantona;
  - c) da odlučuje o brisanju osude i prestanku mjera sigurnosti i pravnih posljedica osude, na temelju sudske odluke;
  - d) da postupa po molbama za pomilovanje, sukladno Zakonu;

- e) da rješava o priznavanju odluka stranih sudova, stranih trgovačkih sudova i stranih arbitraža;
- f) da pruža međunarodnu pravnu pomoć u kaznenim predmetima i
- g) da obavlja druge poslove propisane Zakonom.

#### Članak 29.

#### **Stvarna nadležnost Vrhovnog suda Federacije**

Vrhovni sud Federacije je nadležan:

- 1) da odlučuje o redovnim pravnim lijekovima protiv odluka kantonalnih sudova, ako je to Zakonom propisano;
- 2) da odlučuje o izvanrednim pravnim lijekovima protiv pravomoćnih odluka sudova, kada je to Zakonom propisano;
- 3) da odlučuje o pravnim lijekovima protiv odluka svojih vijeća, ako Zakonom nije drukčije propisano;
- 4) da rješava sukobe nadležnosti između kantonalnih i općinskih sudova sa područja različitih kantona, ako Zakonom nije drukčije propisano;
- 5) da odlučuje o prenošenju mjesne nadležnosti s jednog suda na drugi sud, kada je to propisano Zakonom i
- 6) da obavlja druge poslove utvrđene Zakonom, osim onih iz nadležnosti Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine.

Vrhovni sud Federacije može imati i izvorne nadležnosti, ako su utvrđene federalnim zakonima.

#### Članak 30.

#### **Postupak pred ustavnim sudovima**

Vrhovni sud Federacije i kantonalni sudovi mogu pokrenuti postupak pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine, sukladno Ustavu i odgovarajućim propisima koji uređuju postupak pred Ustavnim sudom.

### GLAVA III. UNUTARNJE USTROJSTVO SUDOVA

#### Članak 31.

#### **Dužnosti predsjednika suda**

Predsjednik suda odgovoran je za upravljanje cjelokupnim sudom i sudačkom upravom.

Predsjednik predstavlja sud pred drugim organima i organizacijama.

Predsjednik suda svoje pojedine nadležnosti može prenijeti na suce ili službenike suda.

Predsjednik suda određuje suca koji će obnašati dužnost predsjednika suda u njegovu odsustvu.

#### Članak 32.

#### **Tajnik suda**

Sudovi koji imaju više od sedam sudaca mogu imati tajnika suda.

Tajnik suda može biti osoba koja ima visoku stručnu spremu i najmanje pet godina radnoga staža, uključujući i odgovarajuće iskustvo na organizacijskim poslovima u trajanju od najmanje tri godine.



Članak 33.  
**Dužnosti tajnika suda**

Tajnik suda odgovoran je za pravilno i pravodobno obavljanje administrativnih, tehničkih i financijskih poslova u sudu.

Tajnik suda za svoj je rad odgovoran predsjedniku suda.

Članak 34.  
**Sudovi bez tajnika**

U sudovima koji nemaju tajnika suda, predsjednik suda sam obavlja poslove tajnika ili osigurava da ih obave drugi suci ili službenici suda.

Članak 35.  
**Opća sjednica i proširena opća sjednica**

Opću sjednicu suda čine svi suci toga suda.

Opću sjednicu saziva i njezinim radom upravlja predsjednik suda.

Opća sjednica se saziva kada je to predviđeno pravilima sudskog postupka.

Za pravovaljanost odlučivanja na općoj sjednici potrebna je nazočnost najmanje dvije trećine sudaca, a odluke se donose većinom glasova nazočnih sudaca.

Vrhovni sud Federacije ima proširenu opću sjednicu na kojoj se zauzimaju načelni stavovi o pitanjima koja su od interesa za primjenu federalnih zakona.

Proširenu opću sjednicu sačinjavaju: predsjednik suda i suci Vrhovnoga suda Federacije i određeni broj sudaca u svojstvu izaslanika kantonalnih sudova.

Za održavanje proširene opće sjednice potrebna je nazočnost najmanje dvije trećine sudaca koji ulaze u sastav proširene opće sjednice.

Bliže odredbe o radu i načinu rada opće sjednice i proširene opće sjednice uređuju se općim aktom suda.

Članak 36.  
**Sudačka odjeljenja**

U sudovima se mogu osnivati sudačka odjeljenja radi odlučivanja o predmetima iz iste pravne oblasti.

Članak 37.  
**Propisi o unutarnjem ustrojstvu i poslovanju suda**

Visoko sudačko i tužiteljsko vijeće donosi pravilnik o unutarnjem sudačkom poslovanju kojega prethodno priprema, u suradnji s federalnim ministrom pravde.

Predsjednik suda, uz suglasnost federalnoga ministra pravde, donosi pravilnik o unutarnjem ustrojstvu suda i sistematizaciji radnih mjesta, sukladno kriterijima iz članka 41. ovoga Zakona.

Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu suda i sistematizaciji radnih mjesta predsjednik suda dostavlja Visokom sudačkom i tužiteljskom vijeću.

**GLAVA IV. SUCI**

Članak 38.  
**Dodatni suci**

Ako predsjednik suda smatra da su sudu prijeko potrebni dodatni suci radi rada na zaostalim predmetima ili zbog zamjene dulje odsutnog jednog ili više sudaca toga suda, podnijet će Visokom sudačkom i tužiteljskom vijeću zahtjev za imenovanjem dodatnih sudaca.

#### Članak 39. **Suci porotnici**

Predsjednik općinskoga suda, nakon pribavljenog mišljenja Visokog sudačkog i tužiteljskog vijeća, utvrđuje broj sudaca porotnika potrebnih za taj sud.

Predsjednik općinskog suda objavljuje natječaj za suce porotnike oglašavanjem na oglasnoj ploči suda i najmanje u jednim dnevnim novinama. Predsjednik suda, po svojoj ocjeni, bira najbolje kandidate za suce porotnike između kandidata koji ispunjavaju uvjete utvrđene Zakonom i dostavlja listu kandidata Visokom sudačkom i tužiteljskom vijeću.

#### Članak 40. **Personalna evidencija sudaca i sudaca porotnika**

Sud vodi evidenciju za svakog suca i suca porotnika u kojoj su sadržani osobni podaci i podaci o stručnoj spremi i iskustvu suca, kao i ostali podaci. Sudac, odnosno sudac porotnik, ima pravo uvida u svoj dosje i pravo tražiti ispravku pogrešnih podataka.

#### Članak 41. **Ocjenjivanje rezultata rada sudaca**

Rezultati rada sudaca ocjenjuju se najmanje jednom godišnje, sukladno kriterijima koje utvrdi Visoko sudačko i tužiteljsko vijeće.

Ocjenjivanje rezultata rada sudaca vrši predsjednik suda. Rezultate rada predsjednika suda ocjenjuje predsjednik izravno višega suda.

### GLAVA V. SLUŽBENICI SUDA

#### Članak 42. **Broj i stručna sprema službenika suda**

Federalni ministar pravde utvrđuje kriterije za određivanje ukupnoga broja službenika u sudovima.

Pod službenicima suda, u smislu ovoga Zakona, podrazumijevaju se državni službenici i namještenici uposljeni u sudu.

Broj službenika, njihova stručna sprema i drugi uvjeti za upošljavanje u svakom sudu posebno se utvrđuju pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta.

#### Članak 43. **Stručni suradnici**

Za stručnog suradnika u sudu može biti primljen diplomirani pravnik s položenim pravosudnim ispitom.

Stručni suradnik može postupati i odlučivati u izvanparničnim i izvršnim stvarima i sporovima male vrijednosti, kada je to predviđeno Zakonom, u predmetima koje mu dodijeli predsjednik suda.

Stručni suradnik pomaže sucu u njegovu radu, obavlja analizu pravnih pitanja, priprema predmete za suđenje te obavlja, samostalno ili pod nadzorom i prema uputama suca, druge stručne poslove predviđene Zakonom ili pravilnikom.

#### Članak 44. **Stručni savjetnici**

Vrhovni sud Federacije može upošljavati stručne savjetnike.

Za stručnog savjetnika može biti primljen diplomirani pravnik s položenim pravosudnim ispitom i iskustvom u radu na pravnim poslovima od najmanje pet godina.

Stručni savjetnik obavlja poslove iz članka 43. stavak 3. ovoga Zakona.

#### Članak 45. **Vježbenici**

Za sudskog vježbenika na praksu može biti primljen diplomirani pravnik, najdulje za razdoblje do dvije godine.

Naobrazba sudskih vježbenika odvija se sukladno programu početne obuke, koju utvrđuje Centar za edukaciju sudaca i tužitelja Federacije Bosne i Hercegovine.

Vježbenici pod nadzorom suca ili stručnog suradnika mogu obavljati iste zadatke kao i stručni suradnici, s tim što ne mogu donositi odluke u predmetima.

#### Članak 46. **Vježbenici-volonteri**

Sudovi mogu primati na praksu vježbenike-volontere.

Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na sudske vježbenike shodno se primjenjuju na vježbenike-volontere.

Vježbenicima-volonterima za vrijeme obavljanja prakse ne pripada naknada za rad niti druga prava koja se stječu po osnovi rada, osim ako posebnim zakonom nije drukčije propisano.

#### Članak 47. **Administrativni poslovi koje samostalno obavljaju ostali službenici suda**

Određeni poslovi koje ne moraju obavljati suci mogu se povjeriti službenicima suda koji obavljaju administrativne poslove. Ukoliko Zakonom ili drugim propisom nije drukčije propisano, ovlašteni službenici koji obavljaju administrativne poslove mogu samostalno obavljati slijedeće poslove, i to:

- 1) ovjeravati potpise;
- 2) davati obavijesti na temelju podataka iz sudskog registra;
- 3) izdavati uvjerenja o činjenicama o kojima sud vodi evidenciju;
- 4) primati na zapisnik ili u obliku službene zabilješke kratke obavijesti stranaka i drugih zainteresiranih osoba o promjeni adrese ili boravišta, ili o datumu primitka sudske odluke kada dostavnica nije vraćena sudu ili je vraćena sudu ali datum izvršenja dostave nije naznačen na dostavnici;
- 5) poduzimati odgovarajuće mjere za naplatu novčanih kazni i troškova postupka i
- 6) obavljati druge poslove i zadatke koje im dodijeli predsjednik suda ili tajnik suda.

#### Članak 48. **Prava iz radnih odnosa**

Propisi o položaju, pravima i obvezama službenika u organima uprave shodno se primjenjuju na službenike suda, ako Zakonom nije drukčije propisano.

Članak 49.  
**Probno razdoblje**

Svi službenici suda primaju se u radni odnos uz obvezni probni rad od tri mjeseca.

Članak 50.  
**Personalna evidencija službenika suda**

Za službenike suda vodi se evidencija u kojoj su sadržani osobni podaci, podaci o stručnoj spremi i iskustvu i ostali podaci. Svi službenici čiji se podaci čuvaju u evidenciji imaju pravo uvida u svoj dosje i pravo tražiti ispravku pogrešnih podataka.

Članak 51.  
**Ocjenjivanje rezultata rada službenika suda**

Rezultati rada službenika suda ocjenjuju se najmanje jednom godišnje.

Predsjednik suda ocjenjuje rezultate rada tajnika suda. Na prijedlog rukovoditelja koji je izravno nadređen službeniku kojeg se ocjenjuje, predsjednik suda ocjenjuje rezultate rada stručnih suradnika i vježbenika, a tajnik suda rezultate ostalih službenika.

Članak 52.  
**Odgovornost**

Službenik suda odgovoran je za povredu službenih dužnosti i protiv njega se može voditi stegovni postupak, sukladno Zakonu.

## GLAVA VI. SUDAČKI TUMAČI

Članak 53.  
**Postavljenje**

Nakon pribavljenog mišljenja Visokog sudačkog i tužiteljskog vijeća, Vlada Federacije donosi propise o postavljenju te pravima i dužnostima stalnih sudačkih tumača.

Sudovi koriste usluge stalnih sudačkih tumača, osim u slučajevima kada nema sudskih tumača za određeni jezik. Postupak za takve slučajeve utvrđuje se propisima iz stavka 1. ovoga članka.

## GLAVA VII. OBVEZE PREMA STRANKAMA I JAVNOSTI

Članak 54.  
**Povjerljivost**

Suci i službenici suda dužni su čuvati u tajnosti sve što u tijeku svoga rada doznaju o sudionicima u postupku i o pravnim i činjeničnim okolnostima njihova predmeta, te su ih dužni čuvati kao povjerljive podatke koji nisu dostupni javnosti.

Članak 55.  
**Službena tajna**

Suci i službenici suda dužni su čuvati službenu tajnu, bez obzira na način na koji su je doznali. Pod službenom tajnom podrazumijevaju se naročito:

- 1) svi podaci koji su kao službena tajna određeni Zakonom ili drugim propisom;
- 2) svi podaci koji su kao službena tajna određeni općim aktima državnih organa, pravnih osoba i drugih institucija;
- 3) podaci i isprave koji su posebno određeni kao službena tajna od strane državnih organa, pravnih osoba i drugih institucija i
- 4) podaci i isprave koje je kao službenu tajnu odredio predsjednik suda ili ovlašteni službenik suda.

Obveza čuvanja službene tajne traje i nakon prestanka rada u sudu.

Predsjednik suda može suca, odnosno službenika suda, osloboditi obveze čuvanja službene tajne, ako u pojedinom slučaju za to postoje opravdani razlozi.

Članak 56.  
**Radno vrijeme**

Predsjednik suda utvrđuje raspored radnog vremena u sudu.

Članak 57.  
**Žurni predmeti**

Radi postupanja po žurnim predmetima izvan radnog vremena, u sudu se određuju dežurni suci i službenici.

Članak 58.  
**Sloboda pristupa sudačkim spisima i upisnicima**

Javnost i stranke u postupku imaju pravo pristupa sudačkim spisima, sukladno Zakonu.

Podaci upisani u sudački upisnik su javni i svatko ih može prepisati i zahtijevati da mu se izda ovjereni izvadak iz sudačkog upisnika, osim ako za pojedine podatke iz sudačkog upisnika Zakonom nije drukčije propisano.

Članak 59.  
**Odgovornost**

Federacija, odnosno kanton, ovisno od toga tko osigurava sredstva za rad suda, odgovaraju za štetu koju u obavljanju službe pričine službenici suda fizičkim ili pravnim osobama svojim nezakonitim ili nepravilnim radom.

Članak 60.  
**Pritužbe na rad sudaca i službenika suda**

Sud je dužan utvrditi postupak primanja pritužbi na rad sudaca i službenika suda, te postupanja po tim pritužbama.

Predsjednik suda postupuje po pritužbama protiv službenika suda, a pritužbe protiv sudaca bez odgode dostavlja Visokom sudačkom i tužiteljskom vijeću.

## GLAVA VIII. PRAVOSUDNA UPRAVA

### Članak 61. Ministarstva pravde

Federalno ministarstvo pravde ima slijedeće nadležnosti:

- 1) prati primjenu ovoga Zakona i drugih propisa koji se odnose na ustrojstvo i poslovanje svih sudova u Federaciji i
- 2) prikuplja statističke podatke o radu svih sudova u Federaciji i daje naputke sudovima za prikupljanje, vođenje i dostavu tih podataka.

Federalno ministarstvo pravde, u odnosu na Vrhovni sud Federacije, i kantonalna ministarstva pravde, u odnosu na kantonalne i općinske sudove, imaju slijedeće nadležnosti:

- 1) prate obavljanje poslova sudačke uprave;
- 2) surađuju s predsjednikom suda u rješavanju pritužbi koje primi Ministarstvo, a koje se odnose na sudačku upravu;
- 3) daju prijedloge predsjedniku suda i s njim surađuju radi unapređenja ustroja i poslovanja suda;
- 4) prikupljaju statističke podatke o radu sudova;
- 5) osiguravaju materijalne uvjete za rad sudova, ako Zakonom nije drukčije propisano i
- 6) provode nadležnosti u svezi sa sudačkim proračunom, sukladno odredbama čl. 69., 71. i 72. ovoga Zakona.

U obavljanju svojih nadležnosti Federalno ministarstvo pravde i kantonalna ministarstva pravde surađuju i razmjenjuju obavijesti. Federalno ministarstvo pravde, u cilju usklađivanja rada kantonalnih ministarstava pravde, koordinira obavljanje njihovih nadležnosti, te u tu svrhu može izdavati naputke.

U obavljanju svojih nadležnosti iz poslova pravosudne uprave, Federalno ministarstvo pravde i kantonalna ministarstva pravde usko surađuju i dostavljaju sve obavijesti Visokom sudačkom i tužiteljskom vijeću.

### Članak 62. Federalni ministar pravde

Federalni ministar pravde donosi propise predviđene ovim Zakonom u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

### Članak 63. Dostava podataka i izvješća

Sudovi su dužni dostaviti nadležnim ministarstvima pravde sve tražene podatke koji su im potrebni za obavljanje nadležnosti iz članka 61. ovoga Zakona.

Sud podnosi godišnje izvješće o svome radu za proteklu godinu nadležnom ministarstvu pravde i Visokom sudačkom i tužiteljskom vijeću do 31. ožujka tekuće godine.

### Članak 64. Nepravilnosti

Ako kantonalno ministarstvo pravde ustvrdi da u sudu postoje nepravilnosti u primjeni ovoga Zakona ili drugih propisa koji se odnose na ustroj i poslovanje sudova, izvijestit će o tome Federalno ministarstvo pravde.

Ako Federalno ministarstvo pravde, pri obavljanju svojih nadležnosti ili na temelju izvješća kantonalnih ministarstava pravde, ustvrdi da u sudu postoje nepravilnosti u primjeni ovoga Zakona ili propisa iz stavka 1. ovoga članka, izvijestit će o tome predsjednika suda ili Visoko sudačko i tužiteljsko vijeće radi poduzimanja odgovarajućih mjera.

#### Članak 65.

##### **Pritužbe**

Ministarstva pravde nisu nadležna postupati po pritužbama protiv sudaca, te će takve pritužbe, po primitku, bez odgode, proslijediti Visokom sudačkom i tužiteljskom vijeću na daljnje postupanje.

#### Članak 66.

##### **Neovisnost sudova**

Ministarstva pravde obavljaju svoje dužnosti na način koji osigurava neovisnost sudova i ne smiju na bilo koji način utjecati na rad sudova u svezi s pojedinačnim predmetima.

#### Članak 67.

##### **Informacijske tehnologije**

Visoko sudačko i tužiteljsko vijeće koordinira uporabu informacijskih tehnologija u sudovima, radi ostvarivanja ujednačenosti.

Sud može uvesti automatizirani sustav praćenja ili registracije predmeta, ili drugi sustav upravljanja predmetima, uključujući sustave sigurnosne pohrane i čuvanja podataka, samo uz prethodno odobrenje Visokog sudačkog i tužiteljskog vijeća.

### GLAVA IX. FINANCIRANJE SUDOVA I SUDSKI PRORAČUN

#### Članak 68.

##### **Sredstva za rad sudova**

Sredstva za rad Vrhovnog suda Federacije osigurava Federacija.

Sredstava za rad kantonalnih i općinskih sudova osiguravaju kantoni.

Sredstva se osiguravaju tako da opsegom i vremenom doznačavanja omogućuju svakom sudu da u svome radu postupi neovisno, nepristrano i učinkovito, te da svaki sud ispunjava sve svoje financijske obveze po njihovu dospijeću.

Sredstva za rad svakoga suda iskazuju se posebno u proračunima i sustavu trezora.

#### Članak 69.

##### **Izrada prijedloga proračuna**

Sud izrađuje prijedlog godišnjega proračuna za narednu godinu, na temelju iznosa troškova u tekućoj godini te predviđenih troškova za narednu godinu.

Sud podnosi prijedlog proračuna Visokom sudačkom i tužiteljskom vijeću radi davanja eventualnih primjedaba, u roku kojega odredi Visoko sudačko i tužiteljsko vijeće.

Nakon razmatranja primjedaba Visokog sudačkog i tužiteljskog vijeća i eventualne izmjene prijedloga proračuna, odnosno nakon isteka roka od 30 dana od dana dostave prijedloga Visokom sudačkom i tužiteljskom vijeću, sud dostavlja prijedlog proračuna nadležnom

ministarstvu pravde, zajedno s komentarima Visokog sudačkog i tužiteljskog vijeća, u roku kojega odredi to ministarstvo.

Ukoliko se nadležno ministarstvo pravde ne slaže s predloženim proračunom ili su mu potrebne dodatne informacije, kontaktirat će tajnika suda, odnosno predsjednika suda ako sud nema tajnika suda, i o tome izvijestiti Visoko sudačko i tužiteljsko vijeće.

Nadležno ministarstvo pravde dostavlja svakom sudu i Visokom sudačkom i tužiteljskom vijeću primjerak konačnog prijedloga proračuna za odnosni sud, u obliku koji je dostavljen ministarstvu financija, odnosno vladi.

Prije izmijene prijedloga sudskog proračuna, nadležno ministarstvo financija, odnosno vlada, obavit će konzultacije s Visokim sudačkim i tužiteljskim vijećem.

Ukoliko proračun nije usvojen u iznosu kojega je predložio sud, sukladno odredbama ovoga članka, nadležno ministarstvo pravde će prije izrade konačnoga proračuna za taj sud obaviti konzultacije s tajnikom suda, odnosno predsjednikom suda ako sud nema tajnika suda.

#### Članak 70.

##### **Izmirenje dugova**

Prijedlog sudskog proračuna koji se dostavlja na usvajanje zakonodavnome tijelu sadrži plan izmirenja dugova nastalih u sudovima u prethodnome razdoblju.

#### Članak 71.

##### **Izvršenje i izmjene proračuna**

Izvršenje sudskog proračuna vrši se sukladno proračunu kojega je odobrilo zakonodavno tijelo.

Odluku o izmjeni proračuna kojim se smanjuje iznos proračuna sudova može donijeti samo zakonodavno tijelo.

Prije pokretanja postupka izmjene proračuna kojim se smanjuje iznos proračuna sudova, nadležno ministarstvo pravde ili drugo nadležno tijelo vlade mora o tome izvijestiti Visoko sudačko i tužiteljsko vijeće.

U tijeku proračunske godine, sud može zahtijevati preraspodjelu novčanih sredstava u okviru različitih pozicija usvojenoga proračuna, s tim što nijedna pozicija ne može biti smanjena za više od 10 % od odobrenoga iznosa za tu poziciju.

Zahtjev za preraspodjelom iz stavka 4. ovoga članka podnosi se u pisanoj formi nadležnome ministarstvu pravde, uz dostavu primjerka zahtjeva nadležnom ministarstvu financija i Visokom sudačkom i tužiteljskom vijeću.

Ministarstvo pravde dužno je udovoljiti zahtjevu suda iz stavka 4. ovoga članka, te o obavljenoj preraspodjeli izvijestiti nadležno ministarstvo financija i Visoko sudačko i tužiteljsko vijeće.

#### Članak 72.

##### **Dodatno financiranje iz proračuna**

Sud kojemu su u tijeku godine za rad prijeko potrebna dodatna sredstva podnosi zahtjev za odobrenje dodatnih financijskih sredstava nadležnom ministarstvu pravde, uz dostavu primjerka takvoga zahtjeva Visokom sudačkom i tužiteljskom vijeću.

#### Članak 73.

##### **Donacije**



Sud može, sukladno Zakonu, primati donacije u novcu, predmetima i uslugama, pod uvjetom da njihovo prihvaćanje ne ugrožava ili ne dovodi u sumnju neovisnost i nepristranost suda.

Za primitak svake donacije za sud predsjednik suda mora dobiti odobrenje od Visokog sudačkog i tužiteljskog vijeća.

## GLAVA X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

### Članak 74.

#### **Prvostupanjska nadležnost Vrhovnoga suda Federacije**

Prvostupanjski postupak u kaznenim predmetima za koje je po odredbama ranije vrijedećeg zakona bio nadležan Vrhovni sud Federacije, nastavit će se pred sudom nadležnim prema odredbama o stvarnoj nadležnosti ovoga Zakona i Zakona o Sudu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 29/00, 16/02, 24/02 i 3/03).

Spisi predmeta iz stavka 1. ovoga članka dostavit će se nadležnome sudu u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

### Članak 75.

#### **Stvarna nadležnost u upravnim sporovima**

Postupak u predmetima upravnih sporova u kojima je stvarna nadležnost izmijenjena odredbama članka 28. stavak 1. točka 1. podtočka d) ovoga Zakona, koji je pokrenut do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, nastavit će se pred sudom nadležnim prema odredbama čl. 5. i 6. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98 i 8/00), osim u postupcima koji nisu okončani po tužbama podnesenim Vrhovnom sudu Federacije nakon 31.12.2003. godine, koji postupak će se nastaviti pred nadležnim kantonalnim sudom, sukladno ovome Zakonu.

### Članak 76.

#### **Stvarna nadležnost za poslove upisa u registar**

Postupak u predmetima upisa u sudski registar u kojima je stvarna nadležnost izmijenjena odredbama članka 27. stavak 1. točka 4. podtočka g), koji je pokrenut do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, nastavit će se pred sudom nadležnim prema odredbama ovoga Zakona.

Spisi predmeta iz stavka 1. ovoga članka dostavit će se nadležnome sudu u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Postupak u predmetima iz stavka 1. ovoga članka u kojima je do stupanja na snagu ovoga Zakona donesena prvostupanjska odluka kojom se postupak pred prvostupanjskim sudom okončava, nastavit će se pred sudom nadležnim prema odredbama čl. 8., 56., 57. i 62. Zakona o postupku upisa pravnih osoba u sudski registar ("Službene novine Federacije BiH", br. 4/00, 19/00, 49/00, 32/01, 14/02 i 29/03).

Ako nakon stupanja na snagu ovoga Zakona bude ukinuta prvostupanjska odluka iz stavka 3. ovoga članka, postupak će se nastaviti pred sudom nadležnim prema odredbama ovoga Zakona.

### Članak 77.

#### **Centar za edukaciju sudaca i tužitelja Federacije Bosne i Hercegovine**

Dok Centar za edukaciju sudaca i tužitelja Federacije Bosne i Hercegovine ne utvrdi program početne obuke za vježbenike i vježbenike-volontere, ova obuka će se obavljati sukladno postojećim programima obuke.

#### Članak 78.

##### **Korištenje postojećih automatiziranih sustava**

Sudovi koji su do stupanja na snagu ovoga Zakona posjedovali automatizirane sustave praćenja ili registracije predmeta, ili druge sustave upravljanja predmetima, mogu nastaviti koristiti iste sustave i bez odobrenja iz članka 67. ovoga Zakona, dok Visoko sudačko i tužiteljsko vijeće ne utvrdi ujednačene sustave za sve sudove ili ujednačene kriterije za usvajanje tih sustava.

#### Članak 79.

##### **Primjena čl. 9., 39. i 40.**

Odredbe čl. 9, 39. i 40. ovoga Zakona, u dijelu koji se odnosi na suce porotnike, primjenjuju se samo na postupke koji se, sukladno prijelaznim i završnim odredbama Zakona o kaznenom postupku Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 35/03 i 56/03) i Zakona o parničnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", broj 53/03), provode po propisima koji su se primjenjivali do dana njihova stupanja na snagu.

#### Članak 80.

##### **Prestanak vrijednosti Zakona o sudovima**

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje vrijediti Zakon o Vrhovnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/95, 4/95, 9/96, 20/01, 44/01).

U slučaju da je ovaj Zakon u suprotnosti s drugim zakonima u Federaciji, primjenjivat će se ovaj Zakon.

Kantonalna zakonodavna tijela dužna su u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona uskladiti svoje zakone i druge propise s odredbama ovoga Zakona.

#### Članak 81.

##### **Stupanje na snagu**

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedatelj  
Doma naroda  
Parlamenta Federacije BiH  
**Slavko Matić**, v. r.

Predsjedatelj  
Zastupničkog doma  
Parlamenta Federacije BiH  
**Muhamed Ibrahimović**, v. r.